

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

Articulus IV. Corollaria practica ex doctrina præcedentis Articuli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

ARTICULUS. IV.

Corollaria practica ex doctrina precedentis Articuli.

294. Corollar. 1. Generalem continens Regulam, ex qua plurimi conscientiae casus decidi possunt: nullus consensus blanditiis, & suasionibus, precibusve extortus, invalidat contractum, nec tenetur restituere vi contractus accepta is, qui blanditiis extorsit eum (si forte ex eo consentiens aliquod damnum est passus) modo fraus, & dolus absint, aut nisi blanditiae sint à persona, quae si contemnatur, periculum est, ne blanditias convertat in odium, & gravem injuriam, quia tunc blanditiae gerunt vices metus, inquit Marin de Actib. Hum. D. 4. n. 19.

Ratio primae partis Regulae est, quod blanditiae &c. non minuant sed augeant voluntarium, nec tollant libertatem ad oppositum; nec laedant jus ullum consentientis, & ideo est nulla obligatio restituendi acquisita blanditiis. Econtrà dum fraus, & dolus intervenit, injuria inferitur, & ideo est obligatio restituendi, fraude, aut dolo, secus blanditiis acquisita, nisi, uti in fine regulae dicitur, blanditiae gerant vices metus, hic enim injustus semper saltem gravis laedit jus alterius, & ideo omnis contractus ex gravi injusto metu initus, est aut irritus, aut irritabilis, Amic. de Actib. Hum. D. 1. num. 151:

R. P. Karch. Diff.

295. Corollar. 2.¹ Concupiscentiam late sumptam per num. 288. minuire peccatum, quia minuit libertatem, imò si praevertat omnem usum rationis, uti non raro contingit in agitato vehementer irà nullum est peccatum, uti fit in motibus primò primis; hi si sunt sensuales, id est actus appetitus sensitivi, antecedunt omnem usum rationis, & consensum voluntatis; si autem sunt rationales, id est, procedentes à voluntate, eliciuntur ab hac directa per advertentiam rationis aliquam & insufficientem ad peccatum, ut si non advertatur ullatenus ad malitiam Valq. 1. 2, D 360. num. 23. & D. 39, num. 19.

Limita Corollar. Nempe id intelligendum de concupiscentia non libera, si enim in se libera sit, uti est consequens per num. 288. tunc peccatum ex ea consequens, etsi non sit tam liberum, & imputabile, quàm si abesset concupiscentia, est tamen imputabile in se, & in causa, & sic erit æquè malum, ac si non oriretur ex concupiscentia. Imò potest esse gravius, ita Herinx hic D. 1. num. 25. nam sponte excitata licet physicè minuat libertatem propriam actus inde subsequens, respectu cuius est antecedens, non tamen minuit malitiam, talis enim non censetur ex passione, sed

Ff

po-

potius ex malitia peccare, liberè enim excitata indicat magnam peccandi libidinem, adeoque intentè fertur in passionem, ac hinc sequentem actum in ea pravifum, secùs si passio sequens unum actum non sit pravifa.

Corollar. 3. Facilius relaxari iuramenta, vel vota facta tempore prædominantis passionis propter defectum perfectæ libertatis, Sanch. *lib. 4. Decal. cap. 45. num. 27.*

Corollar. 4. Testamentum in favorem uxoris factum à marito blanditiis uxoris allecto valere tradit Sanch. ex communi Juristarum, & Theolog. *lib. 4. de Matr. D. 11. num. 2.* contra Cajetanum *2. 2 q. 32. a. 7. in fin.* & in summa *Verb. Restitutio post. cap. 8.*

Corollar. 5. Meretrices ultra stipendium debitum blanditiis extorquentes, etsi fraude dicant, se perditè amare complicem, deobligari restituere, quia fraus hæc nullum later; secùs, si fraus non pateat, ut si fingat se à nullo cognitam, aut non nisi semel à magnate, ita cit. Sanch. approbatus à Pal. *10. 1. tr. 2. D. 1. p. 5. num. 4.* Verùm existimo hanc etiam esse communem fraudem cum cit. Marin in fin.

297. Corollar. 6. Contractus inirtos spe consequendi aliquod bonum esse firmos, aut etiam Professionem Religiosam spe consequendi prælaturam; ac matrimonium cum Maria contractum ab eo, cui est promissa institutio hæredis, si eam duxerit, spes enim non minuit, sed auget voluntarium de matrimonio etiam tali est specialis Ratio, quod id contrahens non impellatur pœnâ amittendi lucrum,

ad quod habeat jus, quale omnino foret nullum, sed spe præmii indebiti, est enim conditio non cogens, sed alliciens. Pars prima Corollarii est Navarr. *tom. 2. de Regularib. num. 67.* totum verò est cit. Pal. *num. 3.* de Matrimonio Sanch. *lib. 1. de Matr. D. 33. num. 6. & 7.*

Corollar. 7. Consuetudinem peccandi augere voluntarium, & minuere liberum. Ratio quia consuetudo peccandi est habitus comparatus ex frequentatis actibus concupiscentiæ, sed hæc auget voluntarium, & minuit liberum, ergo etiam consuetudo minuit libertatem, nempe in quantum minuit indifferentiam inclinando voluntatem magis in unam partem, non tamen minuit moraliter, seu in ordine ad imputabilitatem, quia tunc sicut consuetudo est libera, & imputabilis, ita effectus ad eam secuti sunt imputabiles & liberi libertate causa, seu radice, ut dictum est *num. 295.* in Limitatione tradita etiam à cit. Marin. *num. 19.* in princip. Raynaud. *in Discipl. Mor. de concupiscentia.* Si tamen consuetudo inquit Rayn. seu habitus retractus sit, & factus involuntarius per contrarium actum efficacem, & firmum propositum faciendi actus oppositos consuetudini, Deinceps consuetudo nondum eradicata non tantum minuit actuam libertatem, sed etiam culpam, quia consuetudo est quasi versa in naturam, & videtur esse quodam modo extra potestatem hominis non potentis eam tam cito vincere, ita Soarez *1. 2. D. 3.*

S. 4. num. 16.

* *
* *

ARTI-